

**INFORMACIJA
O EPIDEMIOLOŠKOJ SITUACIJI COVID-19 U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE NA DAN 23.08.2021. GODINE, S PRIJEDLOGOM
NAREDBI I PREPORUKA KRIZNOG ŠTABA
FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA**

Cilj Informacije je realizacija provedbe Odluke o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu E.Š i dr. broj: AP-3683/20 te, s tim u vezi, ispunjavanje obaveza iz tačke III. stav (1) Odluke o proglašenju prestanka stanja prirodne nesreće uzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 34/20 i 5/21).

Uz informaciju se daje kompletan pregled epidemiološke situacije COVID-19 u Federaciji Bosne i Hercegovine te prijedlozi naredbi i preporuka Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva.

Epidemiološki izvještaj o COVID-19 u Federaciji BiH – 23.08.2021.

UKUPAN BROJ TESTOVA

784675

UKUPNO POTVRĐENIH

137653

UKUPNO IZLIJEČENIH

128171

UKUPNO UMRLIH

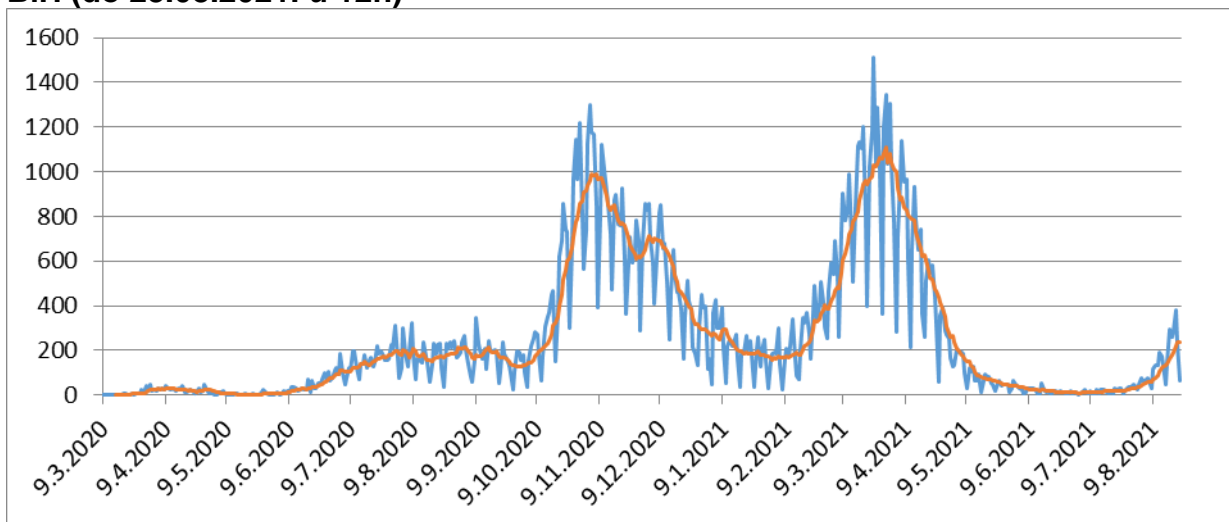
5570

UKUPNO AKTIVNIH

3912

Prema podacima dostavljenim Zavodu za javno zdravstvo FBiH u Federaciji BiH, zaključno s 23.08.2021. u 12h, registrirana su 137.653 laboratorijski potvrđena slučaja COVID-19 bolesti i 5.570 smrtnih slučajeva povezanih s COVID-19. Trenutno su evidentirana 3.912 aktivna slučaja COVID-19.

Grafikon 1. Distribucija laboratorijski potvrđenih slučajeva COVID-19, Federacija BiH (do 23.08.2021. u 12h)

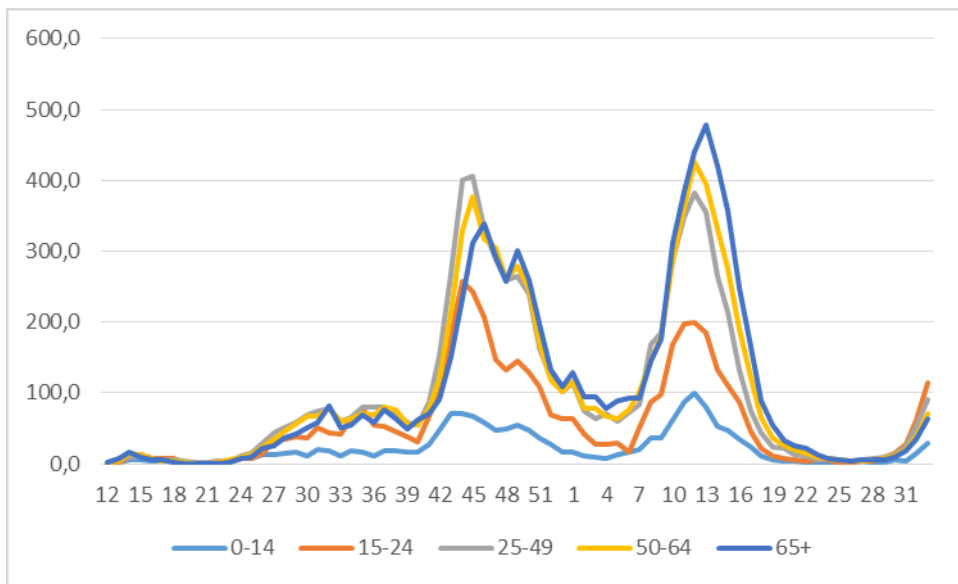
Plava linija – dnevni broj novih slučajeva, crvena linija – sedmodnevni prosjek broja novih slučajeva

Tabela 1. Broj i incidenca laboratorijski potvrđenih i smrtnih slučajeva COVID-19 prema kantonima, Federacija BiH, 23.08.2021.

KANTON <i>CANTON</i>	Ukupan broj potvrđenih slučajeva <i>Total number of confirmed cases</i>	Incidenca na 100.000 <i>Incidence per 100,000</i>	Slučaje vi u zadnjih 7 dana <i>Cases in the last 7 days</i>	7-dnevna incidenca na 100.000 <i>7-day incidence per 100,000</i>	Broj smrtnih slučajeva <i>Number of deaths</i>	Smrtnost na 100.000 <i>Mortality per 100,000</i>
Unsko-sanski kanton <i>Una-Sana Canton</i>	4971	1855.72	79	29.49	446	166.5
Posavski kanton <i>Posavina Canton</i>	1888	4566.34	62	149.95	106	256.37
Tuzlanski kanton <i>Tuzla Canton</i>	20727	4723.45	130	29.63	1057	240.88
Zeničko-dobojski kanton <i>Zenica-Doboj Canton</i>	10673	2978.86	30	8.37	1114	310.92
Bosansko-podrinjski kanton <i>Bosnian-Podrinje Canton</i>	1810	7855.56	2	8.68	82	355.89
Srednjobosanski kanton <i>Central Bosnia Canton</i>	6437	2576.05	129	51.62	548	219.31
Hercegovačko-neretvanski kanton <i>Herzegovina-Neretva Canton</i>	29302	13505.09	643	296.35	533	245.66
Zapadnohercegovački kanton <i>West Herzegovina Canton</i>	9166	9815.28	179	191.68	253	270.92
Kanton Sarajevo <i>Sarajevo Canton</i>	47435	11280.73	305	72.53	1295	307.97
Kanton 10 <i>Canton 10</i>	5244	6554.67	131	163.74	136	169.99
Federacija BiH <i>The Federation of B&H</i>	137653	6285.24	1690	77.17	5570	254.33

Na nivou Federacije BiH, 7-dnevna incidenca iznosi 77,2 slučaja/100.000 stanovnika. U posljednjih sedam dana, najviša 7-dnevna incidenca je zabilježena u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, Zapadnohercegovačkom kantonu i Kantonu 10.

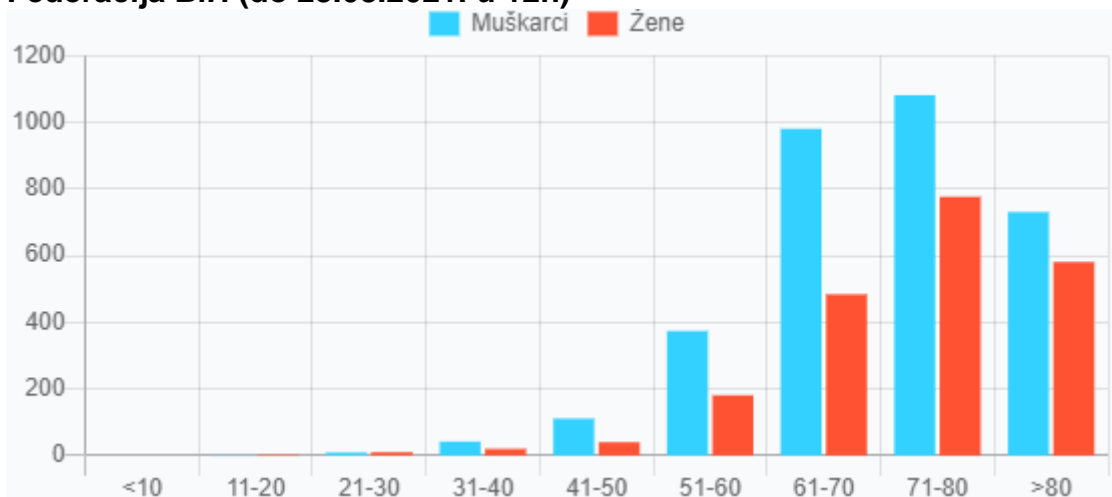
Grafikon 2. Incidenca laboratorijski potvrđenih slučajeva COVID-19 prema dobnim skupinama po sedmici, Federacija BiH 23.08.2021.

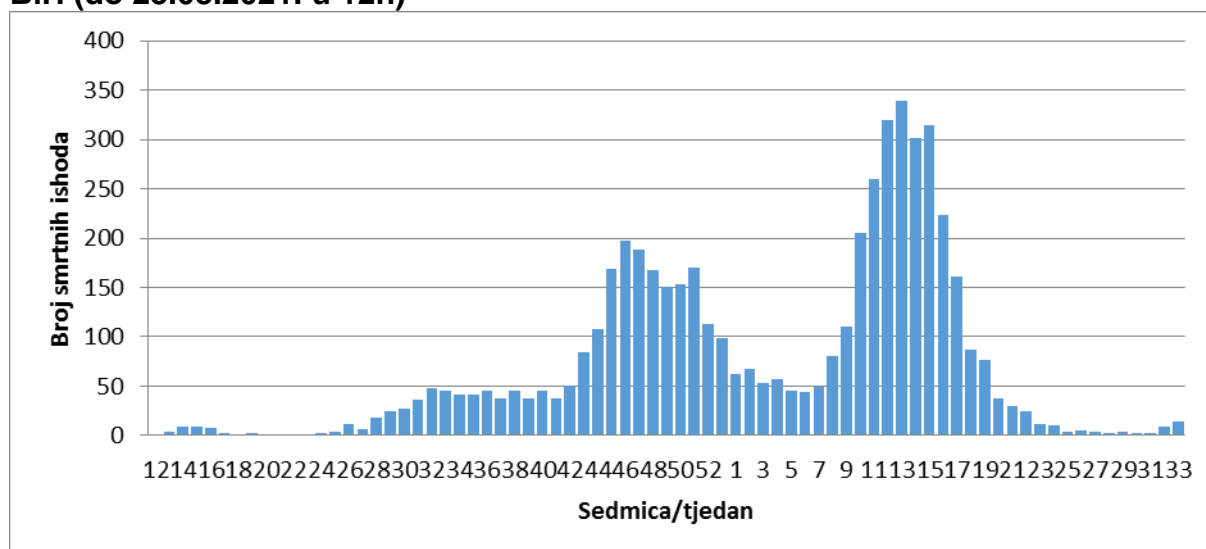
Smrtni slučajevi

Do 23.08.2021 u 12h Zavodu za javno zdravstvo FBiH prijavljeno je 5.570 smrtnih slučajeva povezanih s COVID-19. Prema starosnoj strukturi, osobe starije od 60 godina čine 83,4%, a prema spolnoj strukturi, muški spol je zastupljen s 59,9%.

Grafikon 3. Distribucija smrtnih slučajeva od COVID-19 po starosti i spolu, Federacija BiH (do 23.08.2021. u 12h)

Grafikon 4. Distribucija smrtnih slučajeva od COVID-19 po sedmici, Federacija BiH (do 23.08.2021. u 12h)

Hospitalizirani

U Federaciji BiH na bolničkom liječenju trenutno je 151 osoba zbog COVID-19 bolesti, od kojih je 10 na invazivnoj mehaničkoj ventilaciji.

Sedmični indikatori

U 33. sedmici bilježi se porast svih indikatora, najviše broja pacijenata COVID-19 na respiratoru i 7-dnevne incidence.

Tabela 2. Sedmični indikatori, Federacija BiH 23.08.2021.

Sedmični indikatori	33. sed	32. sed	Promjena
Broj novih potvrđenih slučajeva COVID-19	1665	925	80%
7-dnevna incidenca	77,2	42,4	82%
Ukupan broj hospitaliziranih pacijenata od COVID-19 na kraju sedmice	151	87	73,6%
Broj pacijenata COVID-19 na respiratoru	10	3	233,3%
Broj smrtnih slučajeva zbog COVID-19	14	9	55,6%

*Izveštaji o broju izvršenih PCR testova iz privatnih laboratorija iz KS su nepotpuni.

1. Ukupan broj distribuiranih vakcina prema kantonima za period od 08.03.-22.08.2021. godine

Kanton	Ukupno distribuirano doza vakcine protiv COVID-19 (22.08.2021)	Ukupno administriranih doza vakcine protiv COVID-19 (22.08.2021)	Broj doza kojim raspolažu	Postotak od ukupne količine (%)
Unsko-sanski	62.438	39.012	23.426	37,52
Posavski	13.304	8.000	5.304	39,87
Tuzlanski	128.898	100.615	28.283	21,94
Zeničko-dobojski	104.806	77.010	27.796	26,52
Bosansko-podrinjski	6.874	6.242	632	9,19
Srednjobosanski	68.618	50.712	17.906	26,10
Hercegovačko-neretvanski	74.210	48.047	26.163	35,26
Zapadnohercegovački	15.396	12.536	2.860	18,58
Sarajevski	168.248	138.015	30.233	17,97
Kanton 10	17.680	12.599	5.081	28,74
UKUPNO	660.472	492.788	167.684	25,39

2. Ukupan broj administriranih vakcina u Federaciji BiH po kantonima

Ukupan broj vakcinisanih u Federaciji BiH po kantonima (period 08.03.-22.08.2021. godine)				Ukupan broj vakcinisanih u Federaciji BiH po kantonima (34. sedmica - period 16.08.-22.08.2021. godine)		
Kanton	Ukupno administriranih doza vakcine protiv COVID-19	Vakcinisani prvom dozom	Vakcinisani drugom dozom	Ukupno administriranih doza vakcine protiv COVID-19	Vakcinisani prvom dozom	Vakcinisani drugom dozom
Unsko-sanski	39.012	22.717	16.295	550	306	244
Posavski	8.000	4.563	3.437	233	147	86
Tuzlanski	100.615	64.633	35.982	6.224	2.604	3.620
Zeničko-dobojski	77.010	50.006	27.004	6.177	4.317	1.860
Bosansko-podrinjski	6.242	4.058	2.184	435	275	160
Srednjobosanski	50.712	31.814	18.898	3.424	2.010	1.414
Hercegovačko-neretvanski	48.047	29.585	18.462	3.219	2.571	648
Zapadnohercegovački	12.536	6.638	5.898	254	103	151
Sarajevski	138.015	85.577	52.438	8.080	3.664	4.416
Kanton 10	12.599	7.121	5.478	0	0	0
UKUPNO	492.788	306.712	186.076	28.596	15.997	12.599

3. Količine vakcina zaprimljene od strane ZZJZFBiH (period 08.03. – 22.08.2021. godine)

Vrsta	FBiH – zaprimljeno doza	Napomena	Datum zapisnika MCP	Broj zapisnika
AstraZeneca	10.000	10.000 donacija od Republike Srbije Federaciji (uzeto 60 doza na analizu od strane ALMBiH)	02. i 12.03.2021	M-02-02-1-41/21
Pfizer	15.210	COVAX mehanizam (uzeto 6 bočica za analizu)	25.3.2021	M-02-02-1-63/21
AstraZeneca	17.100	Covax mehanizam	26.3.2021	M-02-02-1-63- 2/21
Sinovac	17.980	Donacija Republike Turske za FBiH (uzeto 40 doza za analizu)	30.3.2021	M-02-02-1-67/21
	400	Donacija Republike Turske za FBiH za vakcinaciju turskih zaposlenika u ambasadi Turske		
AstraZeneca	10.000	Donacija Republike Srbija Kantonu Sarajevo	10.4.2021	M-02-02-1-78/21
Sinovac	10.000	Donacija Republike Turske za FBiH za vakcinaciju policije (40 uzeto za analizu)	26.4.2021	M-02-02-1-87/21
Sinofarm	30.360	Donacija Republike Kine za FBiH (raspodjela na teren kreće od 05.05.2021. godine)	29.4.2021.	M-02-02.-1-95- 1/21
Pfizer	5.850	EU4Health	10.5.2021	M-02-02-1-108/21
AstraZeneca	500	Donacija UN za potrebe vakcinacije UN zaposlenika i članova njihovih porodica (-40)	10.5.2021	M-02-02-1-109/21
Pfizer	5.850	Covax mehanizam	4.5.2021.	M-02-02-1- 94/2021
Pfizer	35.100	Covax	11.5.2021	M-02-02-1-110/21
Pfizer	29.250	Covax	12.5.2021	M-02-02-1-113/21
Pfizer	7.020	EU4Health	17.5.2021	M-02-02-1-121/21
AstraZeneca	26.480	Covax mehanizam	17.5.2021	M-02-02-1-118/21
AstraZeneca	10.000	Donacija Republike Srbije FBiH	18.5.2021	M-02-02-1-122/21
Pfizer	8.190	EU4Health	24.5.2021	M-02-02-1-125/21
Pfizer	5.850	EU4Health	31.5.2021	M-02-02-1-131/21
AstraZeneca	9.067	Donacija Republike Hrvatske FBiH	4.6.2021	M-02-02-1-135- 1/21
	15.000	Donacija Republike Hrvatske FBiH - Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar		
Pfizer	5.850	EU4Health	9.6.2021	M-02-02-1-140/21
Pfizer	5.850	EU4Health	16.6.2021	M-02-02-1-150- 1/21
AstraZeneca	4.960	Donacija RS za Tuzlu	18.6.2021	M-02-02-1-151- 1/21
Pfizer	8.190	EU4Health	23.6.2021	M-02-02-1-155- 1/21
Pfizer	8.190	EU4Health	30.6.2021	M-02-02-1-171/21
Sinovac	30.427	Donacija Republike Malezije FBiH	25.6.2021	M-02-02-157/21
AstraZeneca	10.000	Donacija Republike Srbija Kantonu Sarajevo	5.7.2021	M-02-02-1-174/21
Pfizer	4.680	EU4Health	7.7.2021	M-02-02-1-180/21
Sinofarm	100.000	Donacija Republike Mađarske FBiH	7.7.2021	M-02-02-1-179/21
AstraZeneca	500	Donacija UN za potrebe vakcinacije UN zaposlenika i članova njihovih porodica (-40)	12.7.2021	M-02-02-1-185/21

AstraZeneca	37.200	Donacija republike Grčke	14.7.2021	M-02-02-1-188/21
Pfizer	5.850	EU4Health	14.07.21021	M-02-02-1-189/21
AstraZeneca	36.830	Donacija Grčke	14.07.21021	M-02-02-1-189-1/21
AstraZeneca	24.800	Donacija Azerbejdžan	21.7.2021	M-02-02-1-195/21
AstraZeneca	86.360	Donacija Hrvatska	21.7.2021	M-02-02-1-196/21
Pfizer	8.190	EU4Health (uzeto 6 doza za analizu)	21.7.2021	M-02-02-1-197/21
Pfizer	8.190	EU4Health	28.7.2021	M-02.02-1-201/21
AstraZeneca	29.610	Donacija Slovenija	28.7.2021	M-02-02-1-202/21
AstraZeneca	25.170	Covax mehanizam	4.8.2021	M-02-02-1-207/21
Pfizer	8.190	EU4HEALTH	4.8.2021	M-02-02-1-208/21
Sinofarm	500.000	Direktna nabavka	6.8.2021	S-02-02-1-606-6/21
Pfizer	10.530	EU4Health	11.8.2021	M-02-02-1-216-1/21
AstraZeneca	30.840	Donacija Republike Bugarske	11.8.2021	M-02-02-1-215-1/21
AstraZeneca	307.710	Donacija Republike Austrije	13.8.2021	M-02-02-1-220-1/21
Pfizer	10.530	EU4Health	17.8.2021	M-02-02-1-223-1/21
UKUPNO	1.577.854			

Procjena rizika

U Federaciji BiH je u proteklom izvještajnom periodu zabilježen značajan porast slučajeva COVID-19, s udvostručenjem 7-dnevne incidence. Uzimajući u obzir da su ranijim sekvencioniranjem utvrđene cirkulacije četiri varijante virusa, od kojih tri spadaju u varijante koje izazivaju zabrinutost (Alpha, Delta i Gamma), i povećan broj ulazaka u zemlju u vrijeme ljetnih odmora, odlaske državljana BiH u susjedne zemlje u kojima je zabilježena prisutnost varijanti koje izazivaju zabrinutost, nedovoljan obuhvat imunizacijom protiv COVID-19 (17,3% ciljane populacije primilo je prvu dozu vakcine u Federaciji BiH) i propuste u kontinuiranom i dosljednom pridržavanju mjera za prevenciju i kontrolu infekcije, procjenjujemo da je prijetnja zdravlju opće populacije i dalje visoka.

Zbog prisutnosti varijanti koje izazivaju zabrinutost u sve većem broju zemalja, za koje je karakteristična viša zaraznost, kao i porast broja slučajeva COVID-19 u Evropi, te smanjene efikasnosti vakcine protiv Delta varijante u usporedbi s onom u odnosu na druge varijante, posebno nakon primjene samo jedne doze vakcine (za vakcine koja zahtijevaju raspored s dvije doze), potrebno je dodatno naglasiti važnost pridržavanja propisanih mjera za prevenciju i kontrolu infekcije i individualne zaštitne mjere, kao i pojačan nadzor i napore nad suzbijanjem infekcije i prekida lanaca prenosa. Kao najvažnija mjera prevencije, potrebno je intenzivirati porast obuhvata vakcinacijom kako bi se spriječio veći porast broja novih infekcija i zaštitila ranjiva populacija, uz sve navedene nefarmaceutске mjere.

II. – PRIJEDLOG PREPORUKA I NAREDBI

Uvažavajući epidemiološku situaciju COVID-19 u Federaciji BiH, s procjenom rizika, Krizni štab Federalnog ministarstva zdravstva je 22.08.2021. godine održao sjednicu na kojoj su usvojeni prijedlozi naredbi i preporuka u cilju zaštite stanovništva od COVID-19 i sprječavanja dalje transmisije ove zarazne bolesti.

Sastavni dio ove Informacije su predložene naredbe (**Prilog 1.**) i predložene preporuke (**Prilog 2.**), kao i dokument „Javnozdravstveni kriteriji za prilagođavanje javnozdravstvenih i društvenih mjera u kontekstu COVID-19“ koji je sastavni dio ovih zaključaka (**Prilog 3.**)

Prilog 1.

NAREDBE KRIZNOG ŠTABA FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA

I. OPĆE NAREDBE

1. Naređuje se vladama kantona, odnosno kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva donošenje restriktivnijih mjera u odnosu na mjere iz ove naredbe, sukladno procjeni rizika događaja koji mogu dovesti do pogoršanja epidemiološke situacije, kao i na osnovu aktuelne epidemiološke situacije koja se bazira na sedmičnoj incidenci zaraženih, broju hospitaliziranih pacijenata, broju pacijenata koji koriste respiratornu podršku i raspoloživosti svih resursa u zdravstvu (tehničkih, ljudskih i dr.).
2. Naređuje se obavezno nošenje zaštitnih maski preko usta i nosa za zaštitu respiratornog sistema u zatvorenom prostoru i uz poštivanje razmaka od minimalno 2 metra.

Nalaže se obavezno nošenje maske i na otvorenom prostoru, ako se ne može ostvariti razmak od 2 metra. Obavezno je nošenje maski na autobuskim, tramvajskim, trolejbuskim, minibuskim stajalištima, peronima i pijacama/otvorenim tržnicama i na drugim mjestima gdje se primijeti veća fluktuacija stanovništva.

Izuzetno, zaštitne maske nisu obavezni nositi:

- djeca mlađa od šest godina, osobe koje imaju probleme s disanjem zbog hroničnih bolesti ili koje ne mogu skinuti masku bez pomoći druge osobe, npr. osobe s intelektualnim poteškoćama ili smetnjama u razvoju, osobe s oštećenjem sluha
  - učenici osnovnih škola od 1. do 5. razreda tokom obavljanja nastave u učionicama
  - sportisti na utakmicama, treninzima i sportskim aktivnostima, vozači na biciklu, električnom romobilu i motociklu
  - članovi iste porodice koji na otvorenom prostoru ne ostvaruju razmak od 2 metra.
3. Dopušteno je okupljanje ljudi na određenom prostoru pod sljedećim uvjetima:
    - ne više od 50 ljudi u zatvorenom prostoru
    - ne više od 100 ljudi na otvorenom prostoru.

Sva okupljanja unutar navedenih ograničenja moraju se odvijati u prostoru koji omogućuje obavezni fizički razmak od najmanje 2 metra između osoba (osim članova istog domaćinstva).

S ciljem smanjivanja rizika od COVID-19, kao i zaštite ličnog zdravlja, za vrijeme okupljanja potrebno je obavezno pridržavanje preporuka koje su donijeli zavodi za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera). Za provođenje mjera na skupovima odgovorni su organizatori okupljanja. Organizator je prilikom održavanja skupa dužan postupati u skladu s propisima o javnom okupljanju.

4. Nalaže se kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva da na osnovu procjene COVID-19 epidemiološke situacije na području kantona reduciraju broj osoba, od maksimalno dopuštenog broja osoba u otvorenom i zatvorenom prostoru u skladu s tačkom 3. ove naredbe, na skupovima koji se održavaju, poput: političkih skupova, vjenčanja, svadbi, krizmi, sprovoda, dženaza i drugih porodičnih okupljanja i sličnih događaja, a u cilju sprječavanja širenja infekcije COVID-19 među stanovništvom, kao i zaštite ličnog zdravlja i javnog zdravlja stanovništva.

5. Izuzetno od tačke 3. ove naredbe, dopušta se organiziranje i većih okupljanja, do maksimalno 150 osoba u zatvorenom i 300 osoba na otvorenom, pod uvjetom da veličina prostora omogućava provedbu higijensko-epidemioloških mjera.

Uvjet je da svi učesnici skupa imaju:

- negativan antigenski ili PCR test, ne stariji od 48 sati ili
- potvrdu o prebolovanom COVID-19, ne stariju od 6 mjeseci
- ili potvrdu o završenoj vakcinaciji.

Za provođenje epidemioloških mjera i organizaciju skupa odgovoran je organizator skupa.

Organizator skupa iz ove tačke dužan je prethodno pribaviti saglasnost od nadležnog kriznog štaba kantonalnog ministarstva zdravstva koja se izdaje na osnovu mišljenja nadležnog zavoda za javno zdravstvo kantona, koje sadrži procjenu rizika.

6. U uvjetima COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH naređuje se striktno poštivanje preporuka Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, za sve one na koje se preporuke odnose, a koje su dostupne na www.zzjzfbih.ba, i to:
  - preporuke za državljane BiH i strane državljane koji ulaze u BiH;
  - preporuke - javni prevoz;
  - preporuke za muzeje, galerije, kina i sl.;
  - preporuke za ugostiteljske objekte;
  - preporuke za škole u kontekstu COVID-19 za školsku 2021./2022. godinu;
  - preporuke - vrtići;
  - preporuke za stomatološke ordinacije;
  - preporuke - trajni smještaj i zbrinjavanje;
  - preporuke za sportsko-rekreativne aktivnosti – dopuna;
  - preporuke za rad hotela;
  - preporuke za trgovine, uslužne djelatnosti, tržne centre;
  - preporuke – proslave;
  - preporuke za rad studentskih domova u kontekstu COVID-19.
7. Naređuje se Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i kantonalnim upravama za inspekcijske poslove, kao i inspekcijama organiziranim pri nadležnim ministarstvima u kantonu, odnosno nadležnim općinskim i gradskim inspektorima da kontinuirano kontroliraju provođenje Naredbe pod tač. 2., 3., 4., 5. i 6. ovog poglavlja te u skladu sa svojim ovlastima poduzimaju mjere iz okvira svoje nadležnosti, koja uključuje pokretanje krivičnih prijava protiv počinitelja za koje se postavi osnovana sumnja da ne izvršavaju naredbe u uvjetima pandemije COVID-19 za krivična djela kažnjiva po Krivičnom zakonu Federacije BiH.
8. Traži se od nadležnih uprava policije i nadležnih tužilaštava hitno postupanje po podnesenim krivičnim prijavama iz tačke 7. ove naredbe, u skladu s njihovim ovlastima.

II. NAREDBE ZA KRIZNE ŠTABOVE KANTONALNIH MINISTARSTAVA ZDRAVSTVA I USTANOVE I DRUGE SUBJEKTE U OBLASTI ZDRAVSTVA

1. Obavezuju se krizni štabovi kantonalnih ministarstava zdravstva, kao i zdravstvenih ustanova s područja kantona, da redovno revidiraju krizne planove pripravnosti i odgovore na pojavu novog koronavirusa (COVID-19), prema promjeni epidemiološke situacije na području kantona ili lokalne zajednice.

2. Naređuje se vladama kantona, odnosno kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva obavezno postupanje po dokumentu „Javnozdravstveni kriteriji za prilagođavanje javnozdravstvenih i društvenih mjera u kontekstu COVID-19“.
3. Nalaže se svim zdravstvenim ustanovama na području Federacije BiH da nastave s kontinuiranim provođenjem i primjenom kantonalnog kriznog plana pripravnosti odgovora na pojavu COVID-19, a posebno mjera koje se odnose na hospitalizaciju osoba i drugih mjera prema izvorima zaraze, u skladu s revidiranim dokumentom „Upravljanje slučajem COVID-19 i osiguranje kontinuiteta zdravstvenih službi – prijenos u zajednici“.
4. U uvjetima povoljne epidemiološke situacije, kakva se bilježi trenutno, nalaže se svim zdravstvenim ustanovama na području Federacije Bosne i Hercegovine obavezno pružanje svih zdravstvenih usluga za koje su registrirani.
5. Nalaže se kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva da budu spremni za slučaj zbrinjavanja većeg broja oboljelih u zdravstvenim ustanovama, u skladu s odredbama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službene novine Federacije BiH“, broj 29/05), a sukladno epidemiološkoj situaciji.

Nalaže se kantonalnim ministrima nadležnim za zdravstvo da poduzimaju mjere i aktivnosti u smislu angažiranja zdravstvenih radnika, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada pojedinih zdravstvenih ustanova, ako dođe do pogoršanja epidemiološke situacije.

6. Zadužuju se zavodi za javno zdravstvo kantona da pojačaju nadzor nad provođenjem i primjenom kantonalnog kriznog plana pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa (COVID-19).
7. U zdravstvenim ustanovama, bez obzira na oblik vlasništva, kao i privatnim praksama, obavezno je provođenje trijaže i pridržavanje striktnih mjera za prevenciju i kontrolu infekcije i praćenje općih i specifičnih preporuka radi sigurnosti osoblja i pacijenata u kontekstu COVID-19.
8. Nalaže se kliničkim centrima u Federaciji BiH, kao i općim, kantonalnim i specijalnim bolnicama u Federaciji BiH, da u slučaju pogoršanja epidemiološke situacije osiguraju 30% svojih kapaciteta za hospitalizaciju i liječenje pacijenata oboljelih od COVID-19. Za provođenje ove naredbe odgovorni su direktori i upravni odbori zdravstvenih ustanova, svako u okviru svojih zakonom utvrđenih nadležnosti.

U skladu s epidemiološkom situacijom COVID-19, svaka bolnica je dužna imati plan zadovoljenja povećanih potreba za COVID-19 kapacitetima. Plan mora biti jasan i precizan, koordiniran s kriznim štabom nadležnog ministarstva zdravstva, te sačinjen u skladu s revidiranim dokumentom „Upravljanje slučajem COVID-19 i osiguranje kontinuiteta zdravstvenih službi – prenos u zajednici“.

9. Nalaže se kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva da u svim zdravstvenim ustanovama na području kantona, bez obzira na oblik vlasništva, kao i kliničkim centrima u Federaciji BiH, osiguraju u kontinuitetu rad bolničkih komisija i bolničkih timova s ciljem sprječavanja širenja COVID-19 infekcije u zdravstvenim ustanovama, u skladu s članom 51. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, kao i odredbama Pravilnika o uvjetima i načinu provođenja mjera za sprječavanje i suzbijanje bolničkih infekcija („Službene novine Federacije BiH“, broj 84/10).

10. Mikrobiološku djelatnost - laboratorijsku izolaciju virusne RNA i identifikaciju uzročnika zarazne bolesti (SARS-CoV-2) radi utvrđivanja dijagnoze na COVID-19 obavljaju laboratorije zdravstvenih ustanova verificirane od strane Federalnog ministarstva zdravstva, kao i Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu – Laboratorija za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja, kao podrška javnom sektoru zdravstva, i to za vrijeme trajanja potrebe za obavljanje ove djelatnosti u Federaciji BiH prema epidemiološkoj COVID-19 situaciji u BiH i u svijetu.

Sve verificirane laboratorije, kao i Veterinarski fakultet Univerziteta u Sarajevu – Laboratorija za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja, kao podrška javnom sektoru zdravstva iz stava (1) ove tačke, dužne su čuvati originalne uzorke i ekstrakcije, na temperaturi od minimalno -20 °C, najmanje 14 dana, računajući od dana testiranja, kao i voditi ažurne evidencije o korištenim internim i pozitivnim kontrolama u smislu utvrđenih vrijednosti istih.

11. U svrhu unaprjeđenja odgovora na pandemiju COVID-19, kod pacijenata s izraženim kliničkim simptomima karakterističnim za ovo oboljenje (u skladu s definicijom slučaja), osim PCR temeljnih testova, koji ostaju zlatni standard za dijagnostiku, preporučuje se i korištenje antigenskih testova (Ag-RDT).

Antigenski testovi se mogu koristiti u situacijama kada je PCR nedostupan ili kada je potrebno duže vrijeme za obradu, ili kada je propisano ovom naredbom. Antigenski testovi za detekciju SARS-CoV-2 moraju ispunjavati minimalne zahtjeve: $\geq 90\%$ senzitivnost i $\geq 97\%$ specifičnost u usporedbi s referentnim PCR testom.

Testiranje Ag-RDT testovima se treba provoditi prema uputstvima proizvođača i unutar 5 - 7 dana nakon pojave simptoma. Negativan rezultat antigenskog testiranja ne može u potpunosti isključiti aktivnu COVID-19 infekciju te je kod simptomatskih pacijenata potrebno ponovljeno testiranje PCR testom.

Testiranje Ag-RDT testovima u svrhu dijagnostike provode zdravstvene ustanove.

Zdravstvena ustanova koja obavlja antigenska testiranja (Ag-RDT) dužna je redovno izvještavati zavod za javno zdravstvo kantona, a zavod za javno zdravstvo kantona se obavezuje podatke o rezultatima antigenskog testiranja (Ag-RDT) dostavljati Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH.

12. U cilju brže i efikasnije laboratorijske detekcije SARS-CoV-2 virusa nalaže se svim kantonalnim ministarstvima zdravstva da u saradnji sa zavodima zdravstvenog osiguranja kantona, kao i drugim zdravstvenim ustanovama, stave u funkciju sve resurse i kapacitete laboratorija verificiranih od strane Federalnog ministarstva zdravstva, kao i Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu – Laboratorij za molekularno-genetička i forenzička ispitivanja, kao podršku javnom sektoru zdravstva.

13. Nalaže se mikrobiološkim laboratorijama da redovno dostavljaju podatke Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH o testiranim osobama na SARS-CoV-2 i rezultatima testiranja, putem online platforme COVID-19.ba, koja u realnom vremenu prikazuje podatke o COVID-19 u Federaciji BiH, a svakim danom do 12:00 sati za prethodni dan.

U slučaju da ovlaštene zdravstvene ustanove (privatne i javne) ne dostavljaju podatke putem online platforme COVID-19.ba, a kako je definirano ovom naredbom, pokrenut će se postupak po službenoj dužnosti o stavljanju izvan snage rješenja donesenog od strane Federalnog ministarstva zdravstva za obavljanje mikrobiološke djelatnosti - laboratorijska izolacija virusne RNA i identifikacija uzročnika zarazne bolesti (SARS-CoV-2).

Nalaže se zdravstvenim ustanovama da redovno dostavljaju podatke o hospitaliziranim pacijentima, uključujući i hospitalizirane pacijente u jedinicama intenzivne njege, pacijentima na respiratoru, težini kliničke slike i ishodu liječenja (oporavljeni i umrli), te podatke o vakcinalnom statusu, kao i vrsti primljene vakcine za sve hospitalizirane pacijente nadležnim kantonalnim zavodima za javno zdravstvo, koji su dužni izvijestiti Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, putem online platforme COVID-19.ba, svakim danom do 12:00 sati za prethodni dan.

Agregirane dnevne podatke o hospitaliziranim pacijentima, uključujući i hospitalizirane pacijente u jedinicama intenzivne njege, pacijentima na respiratoru, nadležni kantonalni zavodi za javno zdravstvo dostavljaju Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH, putem e-maila (m.blazevic@zzjzfbih.ba) svakim danom do 11:00 sati.

14. Krizni štabovi kantonalnih ministarstava zdravstva imaju primjenjivati preporuke za otpuštanje osoba iz izolacije – COVID-19 sačinjene od Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, koje su dostupne na stranici Zavoda www.zzjzfbih.ba.
15. Naređuje se kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva da najmanje jednom mjesečno dostavljaju izvještaj o svom radu Kriznom štabu Federalnog ministarstva zdravstva.
16. Naređuje se svim pedijatrijskim službama primarne zdravstvene zaštite da izvrše reviziju zdravstvenih kartona i plana za imunizaciju djece u saradnji s kantonalnim zavodima za javno zdravstvo i intenziviraju imunizaciju djece koja su propustila jednu ili više vakcina iz programa obavezne imunizacije, i to u roku od 30 dana od stupanja na snagu ove naredbe.

Odgovorna osoba za provedbu ove aktivnosti je direktor doma zdravlja te je isti dužan podnijeti izvještaj Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH i Federalnom ministarstvu zdravstva.

Zahtijeva se nadzor nad provedbom ove mjere od strane nadležne inspekcije.

17. Naređuje se svim centrima za mentalno zdravlje da stave u punu funkciju svoje kapacitete kao podršku mentalnom zdravlju stanovništva. Odgovorna osoba za provedbu ove aktivnosti je direktor doma zdravlja te je isti dužan podnijeti izvještaj Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH i Federalnom ministarstvu zdravstva.

Zahtijeva se nadzor nad provedbom ove mjere od strane nadležne inspekcije.

III. NAREDBE U VEZI ORGANIZIRANJA I PROVOĐENJA VAKCINACIJE PROTIV COVID-19

Vakcinacija protiv COVID-19 za prioritetne skupine i ostalo stanovništvo

1. Naređuje se da, pored postojećih prioritetnih skupina utvrđenih članom 61a. Pravilnika o načinu provedbe obavezne imunizacije, imunoprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti te o osobama koje se podvrgavaju toj obavezi („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/19, 12/21 i 47/21), nadležna tijela vlasti u kantonima, kao i zdravstvene ustanove u kantonima, počnu s vakcinacijom protiv COVID-19 uposlenih u obrazovnom sektoru, policiji, vatrogasnim službama, socijalnoj zaštiti i medijima, te studenata fakulteta zdravstvenih usmjerenja.

2. Nakon vakcinacije prioritetnih skupina i osoba uposlenih u javnim službama iz Poglavlja III. tačke 1. ove naredbe, zavodi za javno zdravstvo kantona, dužni su početi pozivanje i ostalog stanovništva na vakcinaciju protiv COVID-19, a prema raspoloživim količinama vakcina protiv COVID-19.
3. Nadležna tijela vlasti u kantonima, kao i zdravstvene ustanove u kantonima, dužna su osigurati pomoć za komunikaciju s osobama koje imaju poteškoće sa sluhom i vidom, i to najmanje jedan dan u sedmici na mjestu provedbe vakcinacije, a u skladu sa odredbama člana 12. Zakona o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10).
4. Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH će organizirati vakcinaciju skupina od posebnog značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine i Bosnu i Hercegovinu.
5. U skladu s Pravilnikom o načinima provođenja obavezne imunizacije, imunoprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti te o osobama koje se podvrgavaju toj obavezi i dopunama navedenog pravilnika nalaže se zdravstvenim ustanovama da redovno unose podatke o imunizaciji protiv COVID-19 i putem online platforme vaccine.covid-19.ba.

Organizacija vakcinacije protiv COVID-19 na nivou kantona

1. Nadležna tijela vlasti u kantonima, kao i zdravstvene ustanove u kantonima, dužna su otvoriti punktove za masovnu imunizaciju na nivou općina s ciljem veće dostupnosti imunizacije protiv COVID-19 stanovništvu.
2. Nadležna tijela vlasti u kantonima, kao i zdravstvene ustanove u kantonima, dužna su formirati mobilne timove za imunizaciju protiv COVID-19, posebno ugroženih skupina stanovništva (osobe koje zbog zdravstvenog stanja nisu u mogućnosti doći u centre za vakcinaciju, migranti, Romi i dr.).
3. Nadležna tijela vlasti u kantonima, kao i zdravstvene ustanove u kantonima, dužna su formirati mobilne timove za imunizaciju protiv COVID-19 stanovništva koje je udaljeno od sjedišta centra za imunizaciju.
4. Nadležna tijela vlasti u kantonima, kao i zdravstvene ustanove u kantonima, dužna su vakcinaciju protiv COVID-19 obavljati svih sedam dana u sedmici u periodu od 08:00 do 20:00, a po potrebi i duže, u skladu s raspoloživim ljudskim i materijalno-tehničkim resursima.

IV. NAREDBE ZA POSLOVNE SUBJEKTE

1. Nalaže se svim pravnim i fizičkim osobama, koje zapošljavaju više od 20 radnika, da imaju krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19, kojim će biti usklađena organizacija rada navedenih subjekata s datim preporukama i smjericama Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH i kantonalnih zavoda za javno zdravstvo, te da osiguraju njegovo redovno provođenje.
2. Nalaže se poslovnim subjektima da reorganiziraju rad svojih zaposlenika, na mjestima gdje nije moguće poštivati razmak od 2 metra među zaposlenima, tako što će reorganizirati radno vrijeme, organizirati rad u smjenama, omogućiti rad od kuće i primijeniti druge načine obavljanja radnih zadataka koji neće ugroziti djelatnosti i radne procese, a omogućit će poštivanje higijensko-epidemioloških mjera.

V. NAREDBE ZA SUPERMARKETE I VELETRGOVINE

1. U veletrgovinama i supermarketima se ograničava broj kupaca prema sljedećim kriterijima, tako da se definira prostor od 10 m² prodajnog objekta po potrošaču.
2. Bez obzira na veličinu prostora prodajnog objekta, nije dopušten boravak više od 400 potrošača.
3. Supermarketi i veletrgovine, kao i drugi objekti slične namjene, dužni su na ulazu u objekt na vidljivom mjestu postaviti informacije o veličini prodajnog prostora i maksimalno dopuštenom broju potrošača sukladno definiranom prodajnom prostoru/broj potrošača.
4. Supermarketi i veletrgovine, kao i drugi objekti slične namjene, dužni su osigurati rad svih kasa/naplatnih mjesta.
5. Supermarketi, veletrgovine, tržišni centri, kao i drugi objekti slične namjene, dužni su osigurati COVID-redare.

VI. NAREDBE ZA UGOSTITELJSKE OBJEKTE

1. Dopušta se pružanje usluga u ugostiteljskim objektima u otvorenom i zatvorenom prostoru, samo sjedeća mjesta, uz obavezno pridržavanje preporuka donesenih od zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera) u skladu s Poglavljem I. „Opće naredbe“, tač. 2. – 6. Pružanje usluga u ugostiteljskim objektima dopušteno je za maksimalno 50 osoba u zatvorenom prostoru i 100 osoba na otvorenom prostoru ugostiteljskog objekta, i to isključivo uz uvjet da veličina zatvorenog i otvorenog prostora ugostiteljskog objekta omogućava poštivanje navedenih mjera i preporuka zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH.
2. Nalaže se kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva da definiraju način rada ugostiteljskih objekata, u skladu s analizom rizika i epidemiološkom situacijom.

VII. NAREDBE ZA USTANOVE KOJE ZBRINJAVAJU I SMJEŠTAJU STARIJE OSOBE, USTANOVE KOJE ZBRINJAVAJU I SMJEŠTAJU OSOBE S POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBE S DUŠEVNIM SMETNJAMA, KAZNENO-POPRAVNE USTANOVE I DRUGE USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

1. Dopuštaju se posjeti i izlaz osobama smještenim u ustanove socijalne zaštite koje zbrinjavaju i smještaju starije osobe, uz uvjet da ustanova mora imati interni plan za posjete u ustanovi, kao i krizni plan u slučaju pojave zarazne bolesti COVID-19.

Ostale ustanove socijalne zaštite, uključujući u ovo i ustanove socijalne zaštite koje zbrinjavaju i smještaju osobe s poteškoćama u razvoju i osobe s duševnim smetnjama, te kazneno-popravne ustanove, moraju imati interni plan za posjete i izlaske iz ustanove, kao i krizni plan u slučaju pojave zarazne bolesti COVID-19, te imaju obavezu postupanja po istom.

2. Dopušta se prijem novih korisnika u ustanovama socijalne zaštite, uz uvjet da je prethodno provedeno PCR testiranje na COVID-19. Navedeno se primjenjuje i kod premještanja korisnika iz zdravstvene ustanove u ustanovu socijalne zaštite. Obaveza je ustanove socijalne zaštite osigurati prostor za izolaciju korisnika.

VIII. NAREDBE ZA GRADSKI, PRIGRADSKI I MEĐUGRADSKI PREVOZ

1. Dopušta se rad gradskog, prigradskog i međugradskog prevoza, uz obavezno pridržavanje preporuka donesenih od zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
2. Prvoznici u gradskom, prigradskom i međugradskom prevozu dužni su osigurati COVID-redare.

IX. NAREDBE ZA OBRAZOVNE USTANOVE

1. Nadležna ministarstva obrazovanja kantona u saradnji s kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva i zavoda za javno zdravstvo kantona će spram epidemiološke situacije COVID-19 na području kantona donijeti odluku o modelu i početku pohađanja nastave u novoj školskoj 2021/2022. godini za osnovno i srednje obrazovanje.
2. U cilju sprječavanja širenja COVID-19, svaka obrazovna ustanova na području kantona mora imati krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19 i imenovan operativni tim za praćenje implementacije kriznog plana.
3. Obavezuju se kantonalne uprave za inspeksijske poslove, kao i nadležni inspektori pri gradovima i općinama, da nalože svim obrazovnim ustanovama u kantonu, u čijim prostorima i tokom provođenja obrazovnog procesa može doći do prenosa zarazne bolesti COVID-19, kao i drugih zaraznih bolesti, da uspostave i provode redovne kontrole higijenskih i zdravstveno-tehničkih uvjeta u objektu i procesu rada, provođenje planova samokontrole sačinjenih sukladno načelima analize rizika i kritičnih kontrolnih tačaka, a prema preporukama nadležnog zavoda za javno zdravstvo kantona. Navedeno uključuje i kontinuiran pojačan inspeksijski nadzor od nadležnih inspekcija u obrazovnim ustanovama s ciljem sprječavanja prenosa COVID-19.
4. Održavanje pripravničkog i specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama te drugim institucijama u kojima se staž obavlja, polaganje stručnih, specijalističkih i subspecijalističkih ispita zdravstvenih radnika, kao i obavljanje pripravničkog staža i polaganje stručnih ispita u drugim strukama, odvija se uz striktno pridržavanje preporuka donesenih od zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
5. Nastava na fakultetima u akademskoj 2020/2021. godini odvija se uz striktno i kontinuirano pridržavanje higijensko-epidemioloških mjera za prevenciju COVID-19.
6. Tač. 3. i 4. ovog poglavlja primjenjuje se i na fakultete prilikom održavanja nastave u akademskoj 2020./2021. godini.

X. NAREDBE ZA POZORIŠTA I KINA

1. Izuzetno od Poglavlja I. „Opće naredbe“, tačke 3. kojom je utvrđeno da je u zatvorenom prostoru dopušteno okupljanje ljudi, ali ne više od 50 osoba, pozorištima i kinima dopušta se organiziranje predstava i projekcija filmova za ne više od 100 osoba, uz poštivanje higijensko-epidemioloških preporuka te obavezni fizički razmak od najmanje 2 metra između osoba, kao i pod uvjetom da veličina prostora u kojem se održavaju predstave i projekcije filmova omogućava provedbu navedenih mjera.

2. Krizni štabovi kantonalnih ministarstava zdravstva na osnovu procjene COVID-19 epidemiološke situacije na području kantona mogu reducirati broj osoba od maksimalno dopuštenog broja osoba iz tačke 1. ovog poglavlja.

XI. NAREDBE ZA SPORTSKA TAKMIČENJA I TRENAŽNE PROCESSE

1. Dopušta se održavanje profesionalnih sportskih takmičenja na otvorenom uz prisutnost gledalaca, uz uvjete korištenja do 30% kapaciteta stadiona, a ne više od 500 osoba po tribini, te uz poštivanje higijensko-epidemioloških mjera.
2. Osobe na tribinama ne smiju imati navijačke rekvizite te moraju nositi zaštitne maske. Prilikom ulaska i izlaska sa stadiona potrebno je osigurati organizirani ulazak, uz poštivanje higijensko-epidemioloških mjera kao što su nošenje zaštitnih maski i držanje razmaka, za što su zaduženi COVID-redari.
3. Prilikom ulaska na stadion potrebno je staviti u upotrebu sve ulaze kako bi se smanjio rizik većeg okupljanja.
4. U zatvorenom prostoru održavanje sportskih događaja će se i dalje odvijati bez prisustva publike.
5. Dopušta se održavanje trenažnih procesa sportista svih profesionalnih sportskih klubova, uz obavezno pridržavanje preporuka donesenih od zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
6. Sportski savezi i organizatori sportskih takmičenja i trenažnih procesa iz ove tačke odgovorni su za provođenje higijensko-epidemioloških mjera.

XII. NAREDBE ZA ODRŽAVANJE KONGRESA, KONFERENCIJA I DRUGIH EDUKATIVNIH SKUPOVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

1. Dopušta se održavanje kongresa, konferencija i drugih edukativnih skupova, i to do 100 osoba, uz obavezno pridržavanje preporuka koje donosi Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH (higijensko-epidemioloških mjera).
2. Organizator skupa u kojem učestvuje više od 100 osoba dužan je prethodno osigurati saglasnost nadležnog kriznog štaba kantonalnog ministarstva zdravstva, koje se izdaje na osnovu mišljenja nadležnog zavoda za javno zdravstvo kantona i sadrži procjenu rizika.
3. Ako skup ima više od 100 osoba, potrebno je da učesnici imaju:
  - negativan antigenski ili PCR test, ne stariji od 48 sati, ili
  - potvrdu o prebolovanom COVID-19 ne stariju od 6 mjeseci, ili
  - potvrdu o završenoj vakcinaciji.
4. Sva mjesta moraju biti numerirana i svi učesnici popisani po sjedećim mjestima. Tokom skupa svi učesnici moraju sjediti na istim numeriranim mjestima.
5. Tokom pauze učesnici se moraju pridržavati propisanih higijensko-epidemioloških mjera.
6. Sjedenje za vrijeme objeda mora biti fiksno, odnosno svaki dan skupa sjede iste osobe za stolom, uz fizički razmak.

XIII. NAREDBE ZA NADLEŽNA INSPEKCIJSKA TIJELA I NADLEŽNE UPRAVE POLICIJA

1. Zadužuju se Federalna uprava za inspekcijske poslove, kantonalne uprave za inspekcijske poslove, kao i inspekcije organizirane pri nadležnim ministarstvima u kantonu, odnosno nadležni općinski i gradski inspektori da pojačaju inspekcijski nadzor, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije.
2. Zadužuju se FMUP – Federalna uprava policije i MUP kantona – Uprava policije sukladno tački IV. Odluke o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovano pojavom koronavirusa (COVID-19) na području Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 34/20 i 5/21) da poduzimaju mjere iz svoje nadležnosti kao podrška inspekcijskim službama, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije.
3. Zadužuju se Federalna uprava za inspekcijske poslove, kantonalne uprave za inspekcijske poslove, kao i inspekcije organizirane pri nadležnim ministarstvima u kantonu, odnosno nadležni općinski i gradski inspektori da dostave Kriznom štabu Federalnog ministarstva zdravstva, odnosno kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva, izvještaje o pojačanom inspekcijskom nadzoru, a u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19 na području svoje jurisdikcije te da navedene izvještaje nastave dostavljati u kontinuitetu svakih 14 dana. Krizni štabovi kantonalnih ministarstava zdravstva navedene objedinjene izvještaje za područje kantona dostavljaju Kriznom štabu Federalnog ministarstva zdravstva.

XIV. NAREDBE ZA ODRŽAVANJE SJEDNICA I RADNIH TIJELA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Izuzetno od Poglavlja I. „Opće naredbe“, tačke 3. kojom je utvrđeno da je u zatvorenom prostoru dopušteno okupljanje ljudi, ali ne više od 50 osoba, dopušta se održavanje sjednica i radnih tijela Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, uz poštivanje higijensko-epidemioloških preporuka Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, koje su sastavni dio ove naredbe, kao i pod uvjetom da veličina prostora u kojem se održavaju sjednice i radna tijela Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine omogućava provedbu navedenih mjera.
2. Nalaže se kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva da na osnovu procjene COVID-19 epidemiološke situacije i uz higijensko-epidemiološke preporuke zavoda za javno zdravstvo kantona, na području kantona, kao i općina, donesu naredbu za održavanje sjednica i radnih tijela zakonodavnih tijela kantona, kao i tijela odlučivanja u jedinicama lokalne samouprave (gradska, općinska vijeća i sl.).

XV. NAREDBE ZA ODRŽAVANJE PRETRESA U SUDOVIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

1. Izuzetno od Poglavlja I. „Opće naredbe“, tačke 3. kojom je utvrđeno da je u zatvorenom prostoru dopušteno okupljanje ljudi, ali ne više od 50 osoba, dopušta se održavanje pretresa u Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine, uz poštivanje higijensko-epidemioloških preporuka Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, koje su sastavni dio ove naredbe, kao i pod uvjetom da veličina prostora u kojem se održavaju pretresi omogućava provedbu navedenih mjera.

2. Nalaže se kriznim štabovima kantonalnih ministarstava zdravstva da na osnovu procjene COVID-19 epidemiološke situacije i uz higijensko-epidemiološke preporuke zavoda za javno zdravstvo kantona, na području kantona, kao i općina, donesu naredbe za održavanje pretresa u sudovima na području kantona, kao i općina.

Prilog 2.

PREPORUKE KRIZNOG ŠTABA FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA

1. Preporučuje se osobama starije životne dobi, osobito onima s hroničnim bolestima, da i dalje izbjegavaju bespotrebna kretanja i korištenje javnog prijevoza te da redovno koriste zaštitnu opremu.
2. U slučaju pojave nekih od simptoma kao što su: povišena temperatura, kašalj, gubitak mirisa ili okusa, preporučuje se osobama sa simptomima, kao i članovima njihovog domaćinstva, da ostanu kući te se telefonski jave nadležnom ljekaru kako bi dobili dalje upute.
3. Preporučuje se svim državljanima Federacije BiH da ne putuju u zemlje u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19.
4. Preporučujemo svim državljanima Federacije BiH koji žive ili rade u zemljama u kojima je prisutna visoka transmisija COVID-19 da ne dolaze u Federaciju BiH, zbog povećanja rizika od unošenja COVID-19, a što bi dodatno moglo rezultirati daljim pogoršanjem COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH.
5. Preporučuje se nadležnim tijelima vlasti u kantonima, kao i zdravstvenim ustanovama u kantonima, organiziranje imunizacije protiv COVID-19 po načelu „dan otvorenih vrata“ prema raspoloživim količinama vakcina protiv COVID-19.
6. Vlade kantona, odnosno krizni štabovi kantonalnih ministarstava zdravstva, prema procjeni epidemiološke situacije u kantonu, preporuke od tač. 1. do 5. mogu donijeti i u formi naredbe.

**Javnozdravstveni kriteriji za prilagođavanje javnozdravstvenih
i društvenih mjera u kontekstu COVID-19**

Tabela 1. Kategorije prenosa

Naziv kategorije	Definicija
Nivo prenosa u zajednici 0	Odgovara situaciji u kojoj nema poznatog prenosa SARS-CoV-2 u prethodnih 28 dana. Zdravstveni sistem i javno zdravstvo su spremni na odgovor, ali bez restrikcija na snazi.
Nivo prenosa u zajednici 1	Nivo 1 je situacija u kojoj postoje osnovne mjere za sprečavanje prenosa; ili ako su slučajevi već prisutni, epidemija se kontrolira efikasnim mjerama menadžmenta slučajeva, s ograničenim i prolaznim lokalnim ograničenjima vezanim za društveni i ekonomski segment
Nivo prenosa u zajednici 2	Nivo 2 predstavlja situaciju s niskom učestalošću u zajednici ili rizikom od prenosa u zajednicu izvan klastera. Za kontrolu prenosa mogu biti potrebne dodatne mjere; međutim, ograničenja u društvenim i ekonomskim aktivnostima još uvijek mogu biti ograničena. U kontekstu vakcinacije, Nivo 2 može također obuhvatati područja s umjerenim nivoima prenosa u zajednici, ali ograničenim učinkom na zdravstvene usluge s obzirom na adekvatnu pokrivenost vakcinacijom u rizičnim i starijim dobnim grupama.
Nivo prenosa u zajednici 3	Nivo 3 je prenos u zajednici s ograničenim dodatnim kapacitetom za reagiranje i rizikom da zdravstvene službe budu preplavljene. Možda će trebati poduzeti veću kombinaciju mjera kako bi se ograničio prenos, upravljalo slučajevima i osigurala kontrola epidemije.
Nivo prenosa u zajednici 4	Nivo 4 odgovara nekontroliranoj epidemiji s ograničenim ili nikakvim dodatnim kapacitetom odgovora zdravstvenog sistema, što zahtijeva opsežne mjere kako bi se izbjeglo preopterećenje zdravstvenih usluga i značajan višak morbiditeta i smrtnosti.

Tabela 2. Indikatori za procjenu nivoa prenosa COVID-19 u zajednici

Indikator	Opis	Nivo prenosa u zajednici			
		NP1	NP2	NP3	NP4
Incidenca	Novi potvrđeni slučajevi na 100.000 stanovnika u zadnjih 7 dana	<20	20 - <50	50 - <150	150+
Stopa hospitalizacije	Nove hospitalizacije zbog COVID-19 na 100.000 stanovnika u zadnjih 7 dana	<5	5 - <10	10 - <30	30+
Mortalitet	Broj smrtnih slučajeva zbog COVID-19 na 100.000 stanovnika u zadnjih 7 dana	<1	1 - <2	2 - <5	5+
Testiranje	Udio pozitivnih testova, prosjek u zadnjih 14 dana	<2%	2% - <5%	5% - <20%	20%+

Tabela 3. Vodič za primjenu javnozdravstvenih i društvenih mjera za nivo ozbiljnosti

Razina	Mjere
Razina 0:	<p>Nadzor bi trebao osigurati da bilo koji novi slučaj može biti otkriven i istražen što je prije moguće, ali ne bi trebalo biti ograničenja u svakodnevnim aktivnostima. Može se razmotriti provođenje sljedećih mjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nastaviti s jačanjem pripravnosti i reakcija na hitne slučajeve, osiguravanje odgovarajuće zalihe lijekova i medicinske opreme te dovoljno osoblja regrutovani i osposobljeni za rješavanje u slučaju većeg broja slučajeva. • Provesti ili održavati snažan nadzor za brzo otkrivanje i istraživanje sumnjivih slučajeva i klastera SARS-CoV-2 i osigurati javnozdravstvene mjere poput izolacije kako bi se smanjilo širenje ako su slučajevi potvrđeni i kontakti identificirani. • Primijeniti pristup baziran na upravljanju rizikom na osnovu tri koraka: evaluacija rizika, suzbijanje rizika i krizna komunikacija, za informiranje odluke o ograničenju, izmjeni, odgodi, otkazivanju ili nastavku održavanja bilo kakvih mjera. Za javna okupljanja procjenu rizika i upravljanje rizikom provodi organizator događaja, koji može tražiti pomoć nadležnog zavoda za javno zdravstvo ili neke druge relevantne institucije. Ako se radi o javnom okupljanju koje organizatoru donosi zaradu, onda je osnovano da organizator događaja plati usluge procjene rizika. Pored procjene rizika, važno je i upravljanje rizikom koje, neovisno o epidemiološkoj situaciji, mora svesti rizik na minimum kroz primjenu određenih protivepidemijskih mjera.
Nivo 1: Primjenjuju se osnovne mjere za sprečavanje infekcije, epidemija je pod kontrolom kroz primjenu efikasnih mjera za slučajeve i klastere, s ograničenim ili prolaznim utjecajem na funkcioniranje društva i ekonomije.	<p>Na ovom nivou treba poduzimati specifične mjere za istragu slučajeva i klastera. Naglasak treba biti na individualnim mjerama, s ograničenim učinkom na društvene i ekonomske aktivnosti.</p> <p>Treba razmotriti sljedeće mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naglasak treba staviti na otkrivanje, istraživanje, praćenje i traženje slučajeva i kontakata. • Treba primijeniti pojedinačne mjere predostrožnosti i ponašanja poput higijene ruku, ostanak kod kuće ako se ne osjećate dobro, nošenje maske po potrebi i fizička distanca. • Izbjegavati zatvorene prostore, gužve i bliski kontakt. • Primijeniti pristup baziran na upravljanju rizikom na osnovu tri koraka: evaluacija rizika, suzbijanje rizika i krizna komunikacija, za informiranje odluke o ograničenju, izmjeni, odgodi, otkazivanju ili nastavku održavanja bilo kakvih mjera. Za javna okupljanja procjenu rizika i upravljanje rizikom provodi organizator događaja, koji može tražiti pomoć nadležnog zavoda za javno zdravstvo ili neke druge relevantne institucije. Ako se radi o javnom okupljanju koje organizatoru donosi zaradu, onda je osnovano da organizator događaja plati usluge procjene rizika. Pored procjene rizika, važno je i upravljanje rizikom koje, neovisno o epidemiološkoj situaciji, mora svesti

	<p>rizik na minimum kroz primjenu određenih protivepidemijskih mjera.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svakodnevne aktivnosti i usluge, poput obrazovnih ustanova, preduzeća i turističkih objekata, mogu ostati otvorene s uspostavljenim sigurnosnim mjerama kako bi se ograničio rizik širenja. • Treba uspostaviti mjere za zaštitu najugroženijih, posebno osigurati odgovarajuće mjere u ustanovama dugotrajne njege i socijalnim ustanovama za zbrinjavanje.
<p>Nivo 2: Niska incidenca ili mali rizik od prenosa virusa van klastera. Potrebno uvođenje dodatnih mjera kako bi se prenos virusa držao pod kontrolom; ograničen ili prolazan utjecaj na funkcioniranje društva i ekonomije</p>	<p>Na ovom nivou treba primijeniti mjere za ograničavanje broja okupljanja, djelatnosti mogu ostati otvorene uz uspostavljenе sigurnosne mjere, odnosno uz primjenu pristupa baziranog na upravljanju rizikom. Širi raspon javnozdravstvenih mjera može biti potreban za upravljanje prenosom. Treba razmotriti sljedeće dodatne mjere, uz gore navedene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obrazovne ustanove ostaju otvorene uz uspostavljene mjere prevencije i kontrole infekcije. • Druge institucije i uslužne djelatnosti ostaju otvorene, s uspostavljenim mjerama predostrožnosti, odnosno uz primjenu pristupa baziranog na upravljanju rizikom, uz podsticanje rada na daljinu koliko je moguće, a da se ne ugrozi pružanje usluga. • Poboľšati lokalnu transportnu infrastrukturu, kako bi udovoljila potrebama javnozdravstvenih mjera (dostupnost, frekvencija, raspored). • Primijeniti pristup baziran na upravljanju rizikom na osnovu tri koraka: evaluacija rizika, suzbijanje rizika i krizna komunikacija, za informiranje odluke o ograničenju, izmjeni, odgodi, otkazivanju ili nastavku održavanja bilo kakvih mjera. Za javna okupljanja procjenu rizika i upravljanje rizikom provodi organizator događaja, koji može tražiti pomoć nadležnog zavoda za javno zdravstvo ili neke druge relevantne institucije. Ako se radi o javnom okupljanju koje organizatoru donosi zaradu, onda je osnovano da organizator događaja plati usluge procjene rizika. Pored procjene rizika, važno je i upravljanje rizikom koje, neovisno o epidemiološkoj situaciji, mora svesti rizik na minimum kroz primjenu određenih protivepidemijskih mjera. • Dodatni naglasak na zaštitu najugroženijih grupa, strogom primjenom zaštitnih i kontrolnih mjera, pojačanim nadzorom i upravljanjem posjeta u ustanovama za dugotrajnu njegu i socijalnim ustanovama za zbrinjavanje. • Ako je traženje kontakata preopterećeno, razmislite o određivanju prioriteta traženja kontakata (npr. posebna pretrpana i zatvorena okruženja, događaji s većim brojem identificiranih slučajeva).
<p>Nivo 3: Prenos virusa u zajednici s ograničenim sposobnostima odgovora i rizikom da zdravstvene usluge postanu</p>	<p>Na ovom nivou je potrebno jačanje svih javnozdravstvenih mjera kako bi se izbjegla stroga ograničenja kretanja i druge snažne mjere.</p>

nedostatne. Potrebna je šira kombinacija kontrolnih mjera da se ograniči prenos, osigura upravljanje slučajevima i kontrola epidemije.

Svi pojedinci trebaju smanjiti svoje socijalne kontakte, a za neke aktivnosti razmotriti zatvaranje, a istovremeno omogućiti osnovne usluge i škole da ostanu otvorene.

Treba razmotriti sljedeće dodatne mjere uz gore navedene:

- Prilagoditi funkcioniranje poslova kako bi se minimizirao rizik od COVID-19, uključujući rad na daljinu što je više moguće, modificiranje pružanja usluga, kao i zatvaranje neesencijalnih poslova gdje je potrebno.
- Poboljšati lokalnu transportnu infrastrukturu, kako bi udovoljila potrebama javnozdravstvenih mjera (dostupnost, frekvencija, raspored).
- Ograničavanje univerzitetske nastave i prelazak na online.
- Vrtići, osnovne i srednje škole trebale bi ostati otvorene uz odgovarajuće veće sigurnosne mjere, dok lokalni kontekst to dopušta. Kontinuitet obrazovanja za djecu, zbog njihove cjelokupne dobrobiti, zdravlja i sigurnosti trebaju biti u prvom planu svih relevantnih razmatranja i odluka.
- Primijeniti pristup baziran na upravljanju rizikom na osnovu tri koraka: evaluacija rizika, suzbijanje rizika i krizna komunikacija, za informiranje odluke o ograničenju, izmjeni, odgodi, otkazivanju ili nastavku održavanja bilo kakvih mjera. Za javna okupljanja procjenu rizika i upravljanje rizikom provodi organizator događaja, koji može tražiti pomoć nadležnog zavoda za javno zdravstvo ili neke druge relevantne institucije. Ako se radi o javnom okupljanju koje organizatoru donosi zaradu, onda je osnovano da organizator događaja plati usluge procjene rizika. Pored procjene rizika, važno je i upravljanje rizikom koje, neovisno o epidemiološkoj situaciji, mora svesti rizik na minimum kroz primjenu određenih protivepidemijskih mjera.
- Osigurati i pružiti potrebnu socio-ekonomsku podršku za osobe s niskim prihodima i one kojima prijeti pad u siromaštvo.

Nivo 4: Nekontrolirana epidemija s ograničenim ili bez dodatnih mogućnosti proširenja odgovora zdravstvenog sistema s raspoloživim kapacitetom, zahtijeva opsežne mjere kako bi se izbjegla nemogućnost zdravstvenog sistema da pruži sve potrebne usluge i posljedično dovede do viška morbiditeta i smrtnosti.

Na ovom nivou smanjenje prenosa u zajednici će biti izazov i možda će biti potrebno uspostaviti ograničenja kretanja i stroge mjere kako bi se značajno smanjio broj ličnih susreta. Takve mjere trebale bi biti geografski ograničene tamo gdje je to potrebno, te vremenski ograničene i usmjerene ka što kraćem razumnom roku.

Treba razmotriti sljedeće dodatne mjere uz gore navedene:

- Sve osobe trebaju ostati kod kuće i ograničiti socijalni kontakt s ljudima izvan domaćinstva.
- Radnici u esencijalnim poslovima morat će nastaviti s aktivnostima, uz maksimalne mjere sigurnosti. Poboljšati lokalnu transportnu infrastrukturu, kako bi udovoljila potrebama javnozdravstvenih mjera.
- Zatvaranje neesencijalnih poslova ili rad na daljinu.
- Razmotriti sve mogućnosti ostavljanja škola otvorenim, ali tako da se maksimalno ograniči

lični kontakt, ovisno od lokalnog konteksta. To uključuje strategije kombinirane nastave ili ograničavanje broj učenika. Također, treba razmotriti zatvaranje obrazovnih ustanova, uz korištenje drugih alternativa nastave – online nastava.

- Sve ustanove za dugotrajnu njegu i socijalne ustanove za zbrinjavanje trebaju razmotriti stroge mjere za ograničavanje rizika od infekcije, poput privremene suspenzije posjeta.
- Otkazati i odgoditi sva javna okupljanja.
- Osigurati i pružiti potrebnu socio-ekonomsku podršku za osobe s niskim prihodima i one kojima prijeti pad u siromaštvo.

*Sve detaljnije preporuke o organizaciji u kontekstu COVID-19, dostupne su na zvaničnoj stranici Zavoda za javno zdravstvo FBiH: <https://www.zzjzfbih.ba/preporuke-covid-19/>

Izvori:

1. World Health Organization. Considerations for implementing and adjusting public health and social measures in the context of COVID-19: Interim guidance, 14 June 2021.
2. Harvard global health institute. Key metrics for COVID suppression: epidemiology and TTSI.
3. World Health Organization. Contact tracing in the context of COVID-19: interim guidance, 1 February 2021.